

Ad-Soyad: _____

No: _____

Türkçe Çalışma Kağıdı

Paragrafın Konusu ve Ana Fikri

07

KISA BİLGİ

Paragraf, düz yazılarda satırbaşları ile belirlenen, bir düşünceyi, bir durumu ya da bir olayı anlatan cümle topluluğudur.

Paragrafın konusu, yazıda üzerinde durulan olay ya da durumdur. "Paragrafta anlatılmak istenen nedir?" sorusunun cevabı, paragrafın konusudur.

Paragrafın **ana fikri (ana düşünce)**, paragrafın yazılma amacı, okuyucuya verilmek istenen **mesajdır**.

1. Aşağıdaki paragrafları okuyalım. Konularını ve ana fikirlerini yanlarına yazalım.

Güvercinler uzun günlerde çalı çırpı toplamaktan yorgun bir halde yuvalarına dönüyorlardı. Yaz ayları dinlenme, rahat etme ayları değil, onlar için çalışma aylarıydı. Uzun ve çetin kış aylarında hayatlarını devam ettirebilmek ve soğuktan korunabilmek için ne kadar çalışırlarsa o kadar iyiydi.

Paragrafın konusu:

Paragrafın ana fikri:

Göz kırpmasının öncelikli sebeplerinden biri gözleri nemli tutmaktır. Bebeklerin bu ihtiyacı daha az olduğundan göz kırpma sayıları da daha azdır. Bir yetişkin dakikada ortalama 10-15 kez göz kırpar. Bir bebeğin bir dakikadaki göz kırpma sayısı ise ikiden daha azdır. Göz kırpma sayısı, çocukluk ve gençlik döneminde artış göstererek yetişkinlikte en yüksek değerine ulaşır.

Paragrafın konusu:

Paragrafın ana fikri:

2. Aşağıdaki paragrafları okuyalım. Konularını ve ana fikirlerini altlarına yazalım.

Beyin, akciğerler, burun, ağız ve göğüs bölgesindeki kasların bir arada çalıştığı hapşırma eylemi, sağlığımız açısından önemlidir. Hapşırma sırasında vücudumuzda yüksek bir basınç oluşmaktadır. Bu nedenle, hapşırığı durdurmaya çalışmamalıyız. Hapşırığımızla çevremizdekilere rahatsızlık vermemek için, bir mendil yardımıyla ağızımızı ve burnumuzu hafifçe kapatarak hapşirmalıyız.

Paragrafın konusu:

Paragrafın ana fikri:

Papağanlar daha çok tropik bölgelerde yaşarlar. Papağanların rengârenk parlak tüyleri, iri gövdeleri, sert, kalın ve kıvrık gagaları vardır. Dünyada alt türleri ile birlikte 350'den fazla papağan türü bulunur. Papağanlar doğal ortamlarında birbirleriyle ses çıkararak anlaşılır. Sesleri taklit edebilirler ve gürültücüdürler.

Paragrafın konusu:

Paragrafın ana fikri:

Çok eskiden bir ormanda Kocadiş adında bir sincap yaşarmış. Bu sincap keyfine çok düşkünmüş. Yaz boyu hiç çalışmaz, kışın da arkadaşlarının topladığı yiyeceklerden faydalanırmış. Arkadaşları Kocadiş'in bu durumundan çok rahatsızlarmış. Onun kendilerine haksızlık yaptığına inanıyorlarmış.

Paragrafın konusu:

Paragrafın ana fikri:

Ad-Soyad: _____

No: _____

Türkçe Çalışma Kağıdı

08

Paragrafın Başlığı, Konusu ve Ana Fikri

1. Aşağıdaki paragrafları okuyalım. Paragraflara uygun başlıkları ve paragrafların konularını ile ana fikirlerini ilgili yerlere yazalım.

! DİKKAT

Başlık, okuduğumuz metinde ya da paragrafta anlatılanları en iyi açıklayan sözcük ya da sözcük topluluklarıdır.

Başlık paragrafın ya da metnin **konusu ve ana fikriyle** doğrudan ilişkilidir.

Metne uygun bir başlık bulurken, başlığın hem tüm metni anlatabilmesine hem de kısa, öz ve dikkat çekici olmasına bakılır.

başlık

Sabah olmuş, okula gitme zamanı gelmişti ama Aylin hala uyuyordu. Çünkü akşam çok geç yatmış, hatta uyumamak için annesiyle kavga bile etmişti. Aylin'in bu tavrı annesini üzse de, annesi Aylin'i kendi haline bırakmaya karar verdi. Aylin'in er ya da geç hatasının farkına varacağını biliyordu.

metnin konusu

metnin ana fikri

başlık

Büyük küçük tüm insanların birbirine karşı sorumlulukları vardır. Sorumluluklarımız önce ailede başlar. Bize gözü gibi bakan, koruyup gözetken, hayata hazırlayan anne ve babamıza karşı sorumluluklarımız vardır mesela. Onlara sevgi ve saygıda kusur etmez, isteklerini yerine getiririz. Öğretmenimize ve arkadaşlarımıza karşı da sorumluluklarımız vardır. Bizim iyi bir insan olarak yetişmemize gayret eden öğretmenimizin sözünü dikkatle dinler, verdiği ödevleri özenle yaparız. Arkadaşlarımızla işbirliği içinde çalışır, görevlerimizi hakkıyla yerine getiririz.

metnin konusu

metnin ana fikri

2. Aşağıdaki metni okuyalım. Metne farklı bir başlık bularak hikaye haritasını dolduralım. Metnin konusunu ve ana fikrini yazalım.

KAPLUMBAĞA'NIN ALDIĞI DERS

Ormanda ağaçlar arasında bir kovukta yaşayan kaplumbağa ile hemen yanı başındaki toprak tümsekte yaşayan karınca komşu olmuşlar. Komşulukları hep dayanışmayla ve yardımlaşmayla sürüp gidiyormuş. Yalnız kaplumbağa biraz kibirli biriymiş. Övünmeyi de çok seviyormuş. Karınca her ne kadar komşusunu çok sevse de bu huyundan pek hoşlanmıyormuş.

Bir gün yine kaplumbağa ile karınca sohbet ederlerken kaplumbağa karıncaya:

- Senin evin çok çürük en ufak bir olayda yıkılabilir. Benim evim öyle mi ya? Hem ağaçtan olan evim dayanıklı hem de sırtımda taşıdığım evim her türlü darbeye karşı korunaklı, demiş.

Karınca bu sözlere içerlese de bir şey söylememiş komşusuna. Arkadaşının büyük laflar etmesine şaşırmış sadece. Onlar sohbet ederken büyük bir gürültü gelmiş ağacın yakınından. Gelen iş makinesi önce ağacı devirmiş sonra da kaplumbağa ile karıncanın üzerine doğru gelmiş. Kaplumbağa "Neler oluyor?" demeye bile kalmadan üstündeki kabukların çatırdadığını duymuş. Neyse ki karınca çabucak yetişip toprağın altına doğru çekmiş kaplumbayı.

Bir anda ağaçtaki evinden olan kaplumbağa en azından kabuğu tamamen kırılmadığı için şükretmiş. Bir daha asla sahip oldukları ile övünmemesi gerektiğini anlamış.

Metnin Konusu:

Metnin Ana Fikri:

Ad-Soyad: _____

No: _____

Türkçe Çalışma Kağıdı

09

Okuma Anlama - Paragrafın Konusu ve Ana Fikri

Güvercinler uzun günlerde çalı çırpı toplamaktan yorgun bir halde yuvalarına dönüyorlardı. Yaz ayları dinlenme, rahat etme ayları değil, onlar için tam tersine çalışma aylarıydı. Uzun ve çetin kış aylarında hayatlarını devam ettirebilmek ve soğuktan korunabilmek için ne kadar çalışırlarsa o kadar iyiydi.

Güvercinler yine aynı yollarından evlerine dönerken yolda anne serçeyi gördüler. Çaresizlik içinde bir o tarafa, bir bu tarafa koşturup duruyordu. Yuvası bulunduğu yerden düşmüş, yavrular, yuvasız kalmıştı. Anne serçenin kanadı da kırılmıştı. Bu halde ne uçabiliyor, ne de yavrularına yardım edebiliyordu. Güvercinler önce anne serçeye, halini hatrını sordular, sonra da yapabilecekleri bir şey olup olmadığını. Anne serçe nezaketen teşekkür etti. Güvercinler zaten bütün gün çalışıp yorulmuşlardı. Bir de "Yıkılan yuvamı tamir edebilir misiniz?" diyemezdi. Çaresizlik içinde sustu.

Güvercinler anne serçenin bu suskunluğu karşısında tüm yorgunluklarını bir kenara bırakıp el birliğiyle dağılan yuvanın malzemelerini daha emniyetli bir yere taşımaya başladılar. Çok zaman geçmeden diğer kuşlar da onlara katıldı. Kısa bir süre içinde anne serçenin yuvası eskisinden daha sağlam biçimde yavrulara hazır olmuştu. Yavruları da yuvaya taşıyan kuşlar, güzel bir dayanışma örneği göstermenin sevinci ile yuvalarına uçtular.

Aşağıdaki soruları metne göre cevaplayalım.

1. Güvercinler nereye dönüyorlarmış?

2. Anne serçe neden güvercinlerden yardım istememiş?

3. Anne serçe neden kendi yuvasını tamir edemiyormuş?

4. Aşağıda verilen başlıklardan metne uygun olanları işaretleyelim.

Güvercinlerin Yardımseverliği

Serçe ve Güvercinler

Serçe'nin Kabalığı

Birlikten Kuvvet Doğar

5. Okuduğumuz metinden çıkarabileceğimiz sonuçları işaretleyelim.

Dikkatsiz olup yuvamızı yıkmamalıyız.

Başkalarından yardım istememeliyiz.

Dayanışma ile her şey daha kolay yapılır.

Yardıma ihtiyacı olanlara yardım etmeliyiz.

6. Okuduğumuz metnin konusu aşağıdakilerden hangisidir?

Cömertlik

Yardımseverlik

Sakarlık

Yalnızlık

7. Okuduğumuz metnin 1., 2. ve 3. paragraflarının ana fikrini yazalım.

1. Paragrafın Ana Fikri:

2. Paragrafın Ana Fikri:

3. Paragrafın Ana Fikri:

8. Aşağıdaki cümlelerden metne göre doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazalım.

☐	Güvercinler uzun günlerde yiyecek toplamaktan dönüyorlardı.
☐	Çaresizlik içinde bir o tarafa, bir bu tarafa koşturan bir bülbüldü.
☐	Yuvadan düşen serçenin yavruları ölmüştü.
☐	Yaz ayları güvercinler için dinlenme aylarıydı.
☐	Güvercinler yorgunluklarına rağmen anne serçeye yardım ettiler.
☐	Yuvası düşmüş olan serçenin kanadı kırılmıştı.
☐	Diğer kuşlar anne serçeye yardım etmemişlerdi.
☐	Güvercinlerin uzun ve çetin kış günleri için çok çalışmaları gerekiyordu.